

La primera proposta de Declaració de Sobirania del Parlament parlava de “nou estat” per poder regatejar amb Iniciativa i PSC des d’una posició més còmoda?

—No, parlava de “nou estat” perquè és el que tenim en els respectius programes electorals i en l’acord de legislatura entre CiU i ERC. Sí que és veritat que el propòsit d’aquesta declaració inicial se circumscriu principalment a la idea de l’exercici del dret a decidir i de la consulta. La prioritat és configurar un gran acord, el més ampli possible, del Parlament per a aquest propòsit de consultar el poble de Catalunya.

—Esperaven crítiques de Josep Antoni Duran i Lleida a la propos-

ta acordada entre la mateixa CiU i ERC?

—La conclusió de vostè és que són crítiques. Jo ho he viscut diferent, tot això. El diumenge 13 de gener, tant el senyor Duran com jo mateix vam dir el mateix, amb paraules diferents. El que passa és que, per les raons que sigui, si ho dic jo se li atribueix una connotació diferent que si ho diu el senyor Duran. Tots dos vam dir que s’havia de fer el possible per negociar aquesta proposta i que la prioritat era el dret a decidir i la consulta. Sempre hi ha qui estira les interpretacions, amb tot el dret del món, però són interpretacions.

—Però el senyor Duran i Lleida va dir que la proposta era un “error” i

que calia “començar de nou”. Si ho hagués dit un dirigent d’ERC, quina hauria estat la resposta del govern?

—No res. El mateix que va dir el govern quan es va manifestar el senyor Duran. No hi havia cap voluntat, per part dels promotors d’aquesta iniciativa, que això transcendís a la llum pública. Va ser filtrat amb tota la mala intenció del món. Qualifiquem-ho d’error o com vulguem, però el nostre propòsit no era que es filtrés. Això ja forma part del passat i, si en podem treure cap conclusió, és que CiU i ERC han tingut una capacitat de cintura —que en èpoques passades no s’hauria aconseguit— davant la voluntat d’arribar a un acord, i això també s’ha pogut visibilitzar. Qui havia de dir que, amb els

conceptes que hi ha en joc, CiU i ERC tindrien aquesta capacitat de cintura en 48 hores. En altres èpoques tots plegats érem més inflexibles.

—Quines seran les passes que seguirà el govern en la negociació sobre la consulta amb el govern espanyol?

—Mirar d'establir-hi el corresponent diàleg. Això comença per la voluntat de parlar i nosaltres la tenim tota. I després fer la pedagogia sobre el que plantegem. Hi ha instruments legals suficients perquè, si hi ha voluntat política —i nosaltres la tenim—, que aquesta consulta és pugui fer. El cas paradigmàtic és el britànic. Les lleis britàniques no preveïen que hi hagués aquesta consulta a Escòcia i van trobar la manera de fer-la —i fer-la

de mutu acord. Això tampoc es preveu en el cas de l'Estat espanyol, però hi ha instruments legals perquè, si hi ha voluntat política, ens hi puguem posar d'acord. I aquest procés l'hem de fer. Encara que cadascú pugui tenir sospites respecte al resultat d'aquest procés de diàleg amb el govern espanyol, l'hem de

“El procés de transició nacional demana un canvi de cultura política a Catalunya”

fer de bona fe. Almenys la part catalana hem d'acreditar que el fem —i l'hem de fer— de bona fe.

—Quins són aquests instruments legals que permetrien l'acord?

—D'entrada, hi ha una llei que és vigent —i que no està suspesa pel Tribunal Constitucional— que és la llei de consultes referendàries que en el seu moment es va aprovar al Parlament de Catalunya, la de 2010. Hi ha una altra llei que es deriva de la llei espanyola de referèndums mateixa. Els instruments legals hi són; potestat i capacitat per fer-se, des d'un punt de vista tècnic, també: bé fem eleccions cada dos per tres. L'únic que observo és que el govern espanyol —no sols per aquesta qüestió— utilitza la Constitució per no entrar al debat polític que es planteja. Això és un mal ús de la norma.

—La resposta de Mariano Rajoy pot ser que Mas porti al Congrés la seva proposta, com va passar amb el pacte fiscal. Quina seria la resposta de Mas?

—Un president del govern espanyol no pot donar una resposta administrativa d'aquestes característiques.

—Ho va fer amb el pacte fiscal.

—Sí, però un president del govern espanyol està per a donar ell una resposta i fixar una posició, no per a actuar amb una lògica purament administrativa de dir “si voleu alguna cosa, presenteu-la al registre”, que és més o menys la resposta que va donar el senyor Rajoy. Però no és que el senyor Rajoy ho hagi de fer perquè li ho plantegem CiU o ERC o altres formacions catalanes; el senyor Rajoy ha de respondre perquè ho reclama una majoria molt àmplia del poble de Catalunya —com s'ha demostrat en les eleccions del 25-N. El president del govern espanyol no pot dir que se'n desentén i que ho portem a la finestreta del Congrés i allà ja s'ho trobaran. Ha de començar a donar respostes. Hi ha un prec que faig i vull aprofitar per emfatitzar-lo. Hem de trobar la manera, des del Principat, amb aquest plantejament que estem fent, de presentar les coses perquè siguin ells qui contesten les preguntes. Ells sempre esquiven la resposta a les preguntes. Els plans B només ens els autoexigim a Catalunya. “Si això no passa, vostè què farà?”, “Si no funciona el pla A, quin serà el pla B?” Per què no interpel·lem

“Al full de serveis de l'estat, hi ha la tradició de la guerra bruta”

mai els polítics espanyols sobre quin pla B tenen davant d'un *statu quo* vigent que no ens porta absolutament enlloc? Hem de trobar la manera d'evitar la pressió sobre nosaltres, fer el nostre camí i traslladar la pressió sobre ells: la pilota és a la seva teulada. Una cosa que defineix qui ostenta el poder és qui està en condicions de fer preguntes. Qui no ostenta el poder és qui està obligat a donar respostes.

—**Aquí xoqueu dos poders?**

—Però com aquí ens han acostumat des de petits que ells manen i nosaltres hem de creure, nosaltres mateixos caiem en aquesta trampa i intentem trobar respostes mentre els deixem sense la pressió de no respondre. No trobarà gaires periodistes que al president del govern espanyol o a la portaveu del govern els demanin un pla B. Allà contesten “la Constitució” i es queden tan amples. I ja fa que contesten això 15 anys, pel cap baix. A ells no els demana ningú per un pla B si Catalunya es va posicionant al dret a decidir; som nosaltres qui ens ho autopreguntem tot el dia. Faig aquesta reflexió perquè també entenguem que, darrere d'aquest procés de transició nacional, hi ha un canvi de cultura política a Catalunya. Hem d'aprendre a no estar tot el dia havent de contestar com un súbdit sinó a fer preguntes com aquell qui se sent sobirà.

—**En una consulta no autoritzada, la Generalitat potser no disposaria del cens —que controla l'Oficina del Cens electoral estatal. Hauria de crear-ne un de propi?**

—La Generalitat, d'acord amb l'Estatut —que és una llei espanyola—, té una competència exclusiva per a organitzar consultes que no siguin referèndum. Sobre quina base de dades —perquè el cens és una base de dades? Doncs les més universals que tinguem, que en tenim. Si ho hem de fer sobre la via catalana —que vol dir d'acord amb la competència de fer consultes— l'haurem de fer sobre les bases de dades que tenim. De fet, tenim

alguna base de dades, sobre les persones que viuen i treballen a Catalunya, més completa que el cens. Per exemple, la de la targeta sanitària té persones que no estan censades, com demostren algunes polèmiques dels últims temps. Si hem de fer una consulta d'acord amb la llei catalana, a l'empara del que el mateix Estatut ens permet fer, ho haurem de fer amb les bases de dades que tenim.

—**Això vol dir que podrien votar gent empadronada que no tingui la ciutadania?**

—Això, ho haurem d'acabar de definir en la llei de consultes catalana. Nosaltres tenim un avantatge des del punt de vista jurídic i formal: que la sentència del Tribunal Constitucional (TC) del 2007 sobre la consulta Ibarretxe va acotar jurídicament què era competència de l'estat. Per tant, tot allò que el TC no diu que sigui competència de l'estat, és el nostre marge. I en tenim suficient per a organitzar una consulta a casa nostra.

—**Una consulta d'autodeterminació?**

—Una consulta sobre el futur de Catalunya, sobre la pregunta que decidim.

—**En el referèndum escocès l'edat legal per a votar serà de 16 anys. I en la consulta catalana?**

—Això es decidirà en el marc de la llei de consultes. La nostra base de dades no podrà ser calcada al cens, perquè aleshores ja sabem què passaria: el TC diria que això és un referèndum i competència de l'estat. Per tant li direm consulta i farem servir una altra base de dades. Ja acabarem de decidir amb precisió si, per la via de l'edat o d'altres aspectes, marquem diferències amb el cens.

—**El govern rep pressions per a alentir o fer-se enrere en el procés?**

—Són públiques i notòries les pressions en un sentit i en el contrari.

—**I n'hi ha de privades?**

—Són les mateixes. Ara no hi ha secrets.

—**Hi ha cap lobby econòmic que pressioni el govern en privat?**

—No hi ha cap lobby econòmic que pressioni el govern en contra que no ho hagi dit públicament. Ni sindical ni de cap ordre. Les històries de la mà negra sempre donen més suc en el relat periodístic, però puc donar fe que el que es coneix és el que hi ha. No hi ha

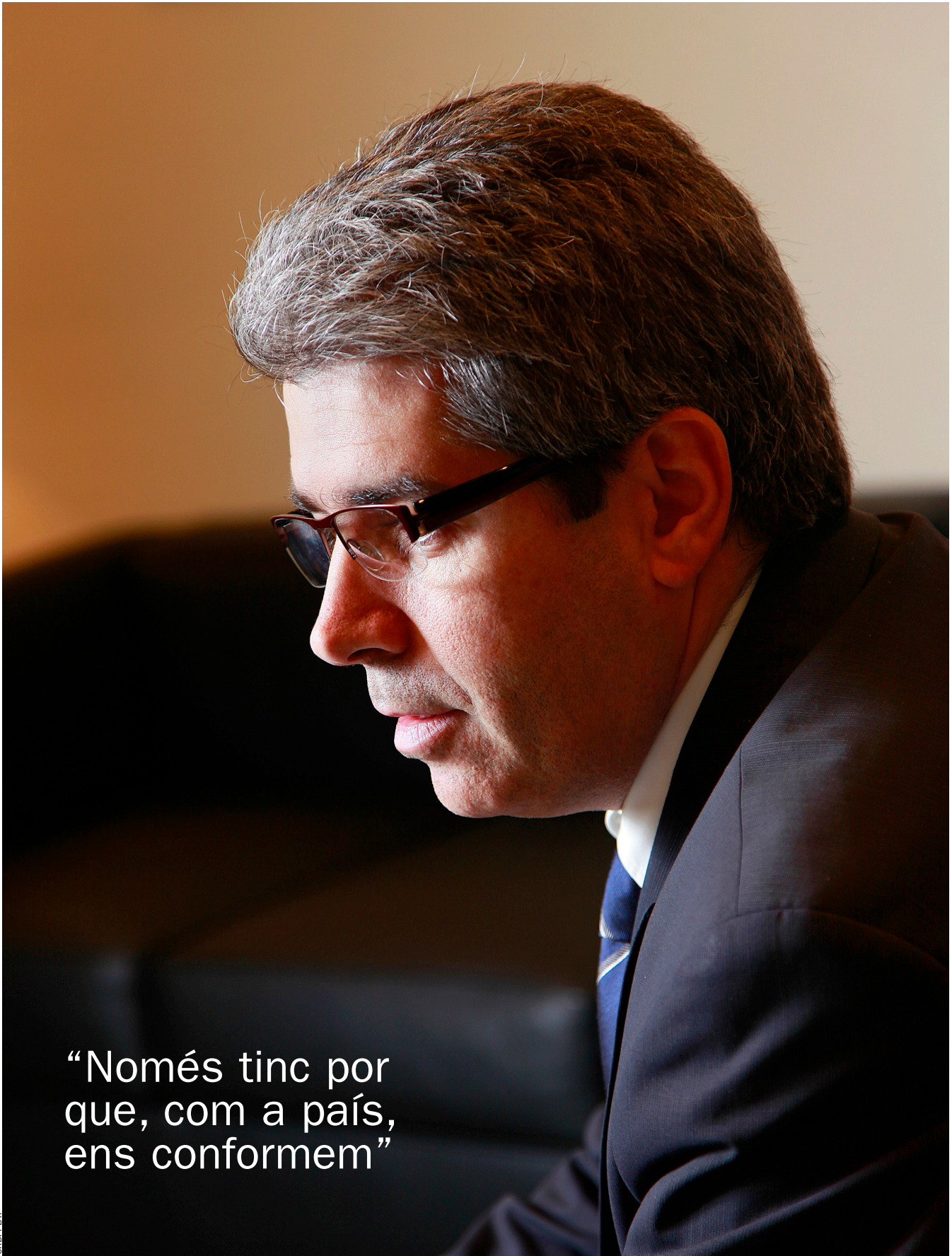
més pressions de les que tots coneixem públicament, en un sentit i en el contrari. Com a govern, de què hem de fer cas? S'ha de tenir present que això existeix però nosaltres sobretot hem de fer cas de la voluntat del poble de Catalunya expressada a les urnes i, en aquest sentit, la voluntat és inequívoca: s'ha de fer una consulta, s'ha d'exercir el dret a decidir. Això és inequívocament majoritari. I el govern és deu a aquest principi democràtic. És ineludible.

—**L'altre àmbit de treball per al procés és l'internacional. Quan començaran a treballar per captar suports internacionals?**

—La feina fa mesos que ha començat. De fet, la plataforma de presència mundial que ens va donar la manifestació de l'11-S, la decisió del president de convocar eleccions i els mesos de setembre, octubre i novembre ja ens va permetre aprofundir, amb una velocitat que ningú s'hauria pogut imaginar, en aquesta capacitat d'establir relacions a nivell internacional que tenen i tindran sempre un caràcter informal perquè l'Estat espanyol —ho ha dit públicament— fa i farà tot el possible per boicotejar aquest tipus de relacions. Però tenim la sort que els temps han canviat, tenim la sort que els vents bufen a favor nostre —d'una causa, com la catalana— i tenim la sort que les relacions entre les persones —gràcies a la tecnologia— ja no passen per l'encarcarament dels cossos diplomàtics dissenyats al segle XIX sinó per altres espais relacionals més informals on som supercompetitius com a país —dic com a país perquè això sobrepasa el govern.

—**En quin sentit els vents bufen a favor?**

—En el sentit de facilitar les relacions, els contactes, l'interès mutu, establir sinergies i complicitats a multinivell i en diferents àmbits. Hi ha una pluralitat d'espais de relació que ja no són aquells que monopolitzen els estats-nació tradicionals. Per exemple, hi ha organismes d'àmbit internacional relacionats amb el medi ambient, amb la cultura o amb els drets civils on conviuen governs, societat civil i diferents nivells d'administracions. Això ens dona un marc d'espai relacional molt potent. I tot allò que va passar a partir de l'11 de setembre ens hi ha catapultat com mai no hauríem arribat a pensar. El que ara estem fent, i

“Només tinc por
que, com a país,
ens conformem”

JORDI PLAY

farem en aquests mesos, és sistematitzar tot això que hem estat fent en aquests darrers mesos, posar més disciplina, més organització i més col·laboració perquè aquesta és una feina de país –no sols de govern. Implica premsa, entitats, organismes públics, parapúblics, etcètera. Es tracta de desplegar una nova diplomàcia d'acord amb els temps que corren.

—**Sempre ha de ser informal? S'ha dit que serà el president qui ha de fer aquesta feina de relacions internacionals.**

—Comprendreu que us digui que tindrà caràcter informal. Com que aquesta entrevista la llegirà el Ministeri d'Afers Estrangers i els serveis d'informació espanyols –perquè ens lleixen i ens ho revisen tot–, intento donar-li totes les explicacions que puc de cara al seu lector, que és el que correspon. Però també he de tenir en compte que hi ha un tipus de lector d'aquesta entrevista que només està pendent del que jo explico per tal de fer-nos la punyeta.

—**Us fa por la guerra bruta per part de l'estat?**

—L'única cosa que em fa por és que ens quedem com estem. Si ens quedem com estem, morim. Més clar, l'aigua. De l'única cosa que tinc por és que ens quedem com estem; que, com a país, no reaccionem; que, com a país, ens conformem; que, com a país, acceptem, de manera fatídica, la realitat que tenim. Tota la resta és guanyar-hi. Facin ells el que facin.

—**Preveieu guerra bruta?**

—La guerra bruta l'estan fent fa mesos. De fet, el que ens fa competitiu davant la comunitat internacional als catalans és aquest nostre compromís inequívoc amb les maneres democràtiques i el que els fa quedar malament, a ells, és aquesta vocació històrica de guerra bruta. Estem davant d'un estat, l'espanyol, que la guerra bruta l'han portada fins als límits de quelcom proper al terrorisme d'estat. Per tant, en el seu full de serveis tenen aquesta tradició.

—**Per a la Unió Europea la consulta és una interferència que més aviat fa nosa. El govern pot capgirar aquesta concepció dels europeus?**

—Jo distingiria els europeus, com a ciutadans, de determinats governs o determinades plataformes de poder. Nosaltres, quan parlem d'obrir espais de

JORDI PLAY

relació en l'àmbit de la comunitat internacional, haurem de centrar esforços en dues línies: una via és trobar la simpatia de la ciutadania i presentar la nostra causa com una causa justa, democràtica i relacionada amb la llibertat –que és el que és– i l'altra via és aquells que puguin compartir amb nosaltres interessos similars per raons diverses: o perquè tenen una dimensió com a país independent similar a la nostra –i poden tenir, per tant, problemàtiques semblants a les nostres– o perquè representem determinats interessos econòmics o estratègics, per ubicació geogràfica, que els poden convenir... Pot haver-hi raons molt diverses. En les relacions internacionals, com que són relacions molt fredes, l'interès prima per damunt de qualsevol altra consideració. I això és el que hom ha de conèixer, saber identificar amb precisió i treballar-s'ho. Hi ha molta gent al món que pot tenir interès que Catalunya sigui viable per ella mateixa, per raons molt diverses. També haurem de saber escollir bé quins són els nostres aliats: pot haver-hi algú que tingui interès que Catalunya sigui viable per ella mateixa i potser no ens convé a nosaltres que sigui el nostre aliat. De vegades passa.

—Un altre dubte és si Catalunya podrà tenir un lloc dins la UE. Tot depèn de com es faci el procés?

—Evidentment. Això, al capdavant, és també un tema de voluntat política. Poso un precedent. L'ampliació d'Alemanya –que vol dir, de fet, la incorporació d'un estat sencer, l'antiga Alemanya Democràtica, a la UE– implicava una ampliació molt notable de ciutadans i ciutadanes alemanys i de territori i d'interessos. I es va fer. I, per cert, es va aplicar la legislació sobre autodeterminació, paradoxalment. Quan hi ha voluntat de resoldre els temes d'aquest ordre, es resolen. És un tema estrictament polític.

—El context de crisi econòmica afavoreix o perjudica el procés?

—La situació econòmica, clarament, l'afavoreix perquè la vinculació entre llibertat de Catalunya i progrés de les persones que hi viuen es fa més evident. Subratllo una cosa: la crisi econòmica no és el motor d'aquest procés. Però sí que ajuda aquest procés.

—Des del punt de vista de la UE, el context de crisi juga a favor o en contra de Catalunya?

—No li sabria dir. Crec que ho veurien bé o malament hi hagués crisi o no. En aquest cas, crec que la crisi afecta de manera més neutra.

—Creieu convenient que la consulta a Catalunya coincideixi amb el referèndum a Escòcia?

—No ho sé. De la mateixa manera que ens hem donat aquest 2013 per a avançar des de tots els punts de vista –en el diàleg amb el govern espanyol, en l'exploració de quins són els marcs legals en els quals podrem fer la consulta, etcètera– i després el 2014, d'acord amb una sèrie de condicionants, per acabar de fixar la data, jo, com a conseller de Presidència, ni a títol personal, no puc fixar prioritats.

—Oriol Junqueras deia fa dues setmanes a EL TEMPS que sobre política educativa i sanitària no hi ha acord amb CiU. El pacte d'estabilitat parlamentària amb ERC és prou flexible per a suportar les tensions que vindran?

“Ara la nostra prioritat és construir un estat propi”

—M'estranya. Vàrem votar junts i vàrem fer junts una llei d'educació quan ells governaven. No deu ser tan difícil que ens posem d'acord. No som mimètics, és clar. Ara estem en un procés de transició nacional i el que hem d'aprendre tots plegats –i jo crec que el senyor Oriol Junqueras i ERC han pres la decisió estratègica que han pres perquè són sensibles al que diré ara– és que el procés comporta jerarquitzar molt bé les prioritats. I ara la prioritat és construir un estat propi. Aquesta és la prioritat d'ERC, de CiU, de tota la gent que ens ha votat i possiblement de més gent que no ens ha votat però, en aquest sentit, pensa el mateix que nosaltres. Quan això ho tinguem, serà raonable pensar que cadascú defensarà les seves posicions d'ideologia tradicional més convencionals. Tenim un element complementari que, en aquest sentit, ajuda a jerarquitzar: com que el marge econòmic pressupostari és inexistent, per a discutir si fem aquesta política o una altra, hi ha poca estona per a la discussió. Vull

afegir una cosa: davant la crisi que patim i que tant angoixa els ciutadans, l'única decisió estructural que podem prendre, com a catalans, és la transició nacional. De nosaltres no depèn què decideixi la senyora Merkel, què decideixi la UE, què decideixi el Banc Europeu, què decideixin a Washington. El que sí que depèn de nosaltres, com a catalans, és que Catalunya disposi d'un estat propi –sempre que hi hagi la voluntat democràticament demostrada de fer-se.

—El Parlament Europeu ha aprovat un informe en què demana a l'Estat espanyol que no apliqui a les autonomies un límit de dèficit molt per sota del que s'exigeix a ell mateix. Creieu que l'estat en farà cas i donarà aire a les finances de la Generalitat?

—Nosaltres comptem que sí, però no perquè ens doni aire a nosaltres –que, plantejat així, segur que no els vindrà de gust fer-ho– sinó perquè és de sentit comú. I han de ser fidels al que diuen defensar, que és rigor pressupostari i compliment dels límits de dèficit que fixa Brussel·les. Si són coherents, la conseqüència matemàtica és que distribuïssin aquest esforç d'una manera diferent. El que han fet fins ara no té ni cap ni peus. És un desafiament a la lògica.

—Alhora l'informe del Parlament Europeu defensa la supressió dels ministeris que dupliquin competències amb les autonomies, com els de Sanitat, Educació o Cultura.

—És que vagis on vagis a Europa –mitjans, administracions i món empresarial de tot arreu– estan al·lucinat amb això. Quan tu els expliques que les competències bàsiques de l'estat del benestar no depenen de l'estat, automàticament es pregunten per què hi ha un ministeri de sanitat, un d'educació, un de cultura i un altre per a temes d'afers socials. Això, a l'Europa moderna i de tradició democràtica que no té l'atur que té l'Estat espanyol, tot això no té explicació.

—Però l'Estat espanyol podria negar-se a fer cas al Parlament. La seva cessió de sobirania a Europa és sempre relativa.

—La cessió de sobirania espanyola a Europa, que l'ha feta –i molt gran–, la viuen com aquell *hidalgo* del *Lazarillo de Tormes*. Com si no hagués passat res.

Alex Milian